

PRAXE

CHORVATSKO, NOVALJA, Kemp Straško

9. – 20. 9. 2009

Zuzana Stoicová, MC4

Česká republika a Hlavní město Praha

Rozloha České republiky je **78866** km². Počet obyvatel je **10 467 542** (údaj z roku 2008). Je to vnitrozemský stát, ležící ve střední Evropě. Sousedí na západě s Německem (délka hranice 810 km), na severu s Polskem (762 km), na východě se Slovenskem (252 km) a na jihu s Rakouskem (466 km). Rozkládá se na území tří historických zemí – Čech, Moravy a části Slezska. Administrativně se dělí na 14 samosprávních krajů.

Hlavním městem a současně i největším městem je Praha, nazývána *SRDCEM EVROPY*, nebo také *STOVĚŽATÁ PRAHA*. Leží na národní řece *Vltavě*, ve středu Čech. Je správním centrem středočeského kraje. Je sídlem velké části státních institucí a množství dalších organizací a firem. Sídlí zde vláda, ústřední státní orgány, Vrchní soud. Mimoto je Praha sídlem řady dalších úřadů, jak ústředních, tak i územních samosprávných celků, sídlí zde též ústředí většiny politických stran a centrály téměř všech církví, náboženských a dalších sdružení s celorepublikovou působností registrovaných v ČR. Prezident republiky (Václav Klaus) má své sídlo na Pražském hradě, který je jednou z nejnavštěvovanějších památek.

Do dnešní podoby se Praha vyvíjela jedenáct století. Coby historická metropole Čech byla v minulosti sídelním městem českých knížat a králů, římsko-německých císařů a hlavním městem Československa. V současnosti se rozkládá na území 496 čtverečních kilometrů a má 1 242 002 obyvatel.

Praha je všeobecně považována za jedno z nejkrásnějších měst v Evropě. Historické centrum města s jedinečným panoramatem Pražského hradu, největšího hradního komplexu na světě, je památkovou rezervací UNESCO. Právě historické jádro města a mnohé památky přilákají ročně miliony turistů ze zemí celého světa, což činí Prahu jedním z nejnavštěvovanějších měst Evropy.

Počátky samostatného českého státu spadají do druhé poloviny 9. století (Velká Morava). V letech 1526–1918 byly české země včleněny do rakouské monarchie, v letech 1918–1992 (kromě druhé světové války) byly součástí Československa. Svrchovaný český stát byl formálně obnoven 1. ledna 1969 pod názvem Česká socialistická republika (od roku 1990 jen Česká republika) jako součást federativní Československé socialistické republiky, od roku 1990 nesoucí název Česká a Slovenská Federativní Republika. Ta 1. ledna 1993 zanikla, čímž se Česká republika stala samostatným státem; zároveň nabyla účinnosti Ústava České republiky.

Zeměpisné rekordy Česka

Nejnižše položené místo je v Hřensku, 115 m. n. m., v místě, kde Labe vytéká z Česka do Německa. Nejvýše položené místo je Sněžka v Krkonoších, 1602 m. n. m.

Podnebí

Podnebí se vyznačuje vzájemným pronikáním a míšením oceánských a kontinentálních vlivů. Je charakterizováno západním prouděním s převahou západních větrů, intenzivní cyklonální činností a poměrně hojnými srážkami. Přímořský vliv se projevuje hlavně v Čechách a na Moravě, ve Slezsku již přibývá kontinentálních podnebných vlivů. Velký vliv na podnebí má nadmořská výška a reliéf.

V ČR je chráněno 15 % přírody.

NP – KRNAP – nejstarší; NP Šumava – největší; NP České Švýcarsko - nejmladší; NP Podyjí – nejmenší

Průmysl

Základem energetiky jsou uhelné a jaderné elektrárny (Temelín a Dukovany). Hlavními průmyslovými centry jsou Praha, Brněnsko, Ostravsko a Plzeňsko. Mezi důležitá odvětví průmyslu patří hutnictví, strojírenství, textilní průmysl, potravinářský průmysl, elektroprůmysl a výroba dopravních prostředků. Nejdynamičtěji se rozvíjejícím odvětvím je stavebnictví.

Zemědělství

Zemědělská výroba téměř uspokojuje domácí poptávku. Pěstuje se hlavně obilí (pšenice, ječmen, kukuřice), brambory, cukrová řepa, zelenina, len a řepka. Svůj význam má i pěstování chmele, sadařství a vinohradnictví. Základem živočišné výroby je chov skotu, prasat a drůbeže, dále včelařství nebo chov sladkovodních ryb (zvl. kaprů).

Těžba

Ke klíčovým nerostným surovinám těženým v Česku patří černé a hnědé uhlí, dále kaolín nebo stavební hmoty a uran. V malém rozsahu se těží ropa a zemní plyn a další suroviny.

Česko má hustou dopravní síť. Je tranzitní země díky své poloze v Evropě.

Měnová jednotka je Česká koruna (CZK). Úřední jazyk je čeština.

Slovenská republika a hlavní město Bratislava

Slovensko (celým jménem **Slovenská republika**) je vnitrozemský stát ležící ve střední Evropě s rozlohou 49 035 km². Počet obyvatel je asi 5,6 mil. ob. Slovensko hraničí s Českem (252 km) a Rakouskem (91 km) na západě, s Maďarskem (677 km) na jihu, s Ukrajinou (97 km) na východě a s Polskem (444 km) na severu. Slovensko je členskou zemí Evropské unie, NATO a OSN. Prezidentem je Ivan Gašparovič. Měnová jednotka je euro.

Úřední jazyk je slovenština, regionálně se mluví maďarsky, rusínsky, česky.

Hlavním a zároveň největším městem je **Bratislava**. Je centrem bratislavského kraje a historická metropole někdejších žup Prešpurské a Bratislavské. Rozkládá se na obou březích Dunaje, v jihozápadní části země, při hranici s Maďarskem a Rakouskem. Žije zde 428 791 obyvatel. Symbolem Bratislavy (který je vyobrazen i na jejím logu) je Bratislavský hrad se čtyřmi věžemi v rozích a jedním nádvořím uprostřed, nebo také architektonicky zajímavý Nový most (postavený v druhé polovině 20. století), klenoucí se jako jeden z pěti mostů přes Bratislavou protékající Dunaj nedaleko historického jádra metropole.

Ačkoliv Slovensko má svou kulturou, obyvatelstvem a jazykem velmi blízko k Česku, dějiny této země se neshodují s českými. Slověni (pozdější Slováci) na rozdíl od Čechů nevytvořili po rozpadu Velké Moravy svébytný státní útvar. Od začátku 10. století až do roku 1918 bylo toto území součástí Uherského království, v němž vládnoucí vrstvu tvořili Maďaři, popř. pomadžarštění Slované (Slováci, Chorvati) a Románi (Rumuni, Valaši, Sikelové). Slovenština a maďarština se vzájemně značně ovlivnily. V 19. století zde začalo, podobně jako v jiných zemích Evropy, národní obrození, v jehož průběhu se mezi slovenskou a českou inteligencí v jistém křídle prosadil názor o „dvou větvích jednoho národa“. To nakonec vyústilo ve společný boj za samostatnost a vytvoření Československa, které přes různé peripetie vydrželo až do konce roku 1992. Od 1. ledna 1993 mají Slováci poprvé v dějinách (nepočítaje mezinárodně uznanou Slovenskou republiku, tzv. Slovenský štát za druhé světové války) svůj plně samostatný stát.

Nejvyšší bodem na Slovensku je **Gerlachovský štít** s nadmořskou výškou 2 655 metrů.

Slovensko se nachází v mírném pásu s pravidelným střídáním ročních období. Vzhledem k poměrně malé vzdálenosti země od Baltského, Jaderského a Černého moře tu příliv mořských vzdušných hmot, výrazně ovlivňuje místní počasí a klima. Na Slovensku se v průběhu roku vyskytují převážně vzdušné hmoty mírného pásu s obecně známými teplotami a dalšími klimatickými aspekty. V zimě lze někdy pozorovat neobvyklé situace, kdy do země občas zabloudí tzv. tropický vzduch přicházející ze subtropické oblasti a přinášející výrazné oteplení (až +10°C). Zcela opačný případ nastává, když od polárního kruhu zavane arktický vzduch, což vždy znamená výrazné ochlazení a mrazy dosahujícími až -30°C.

Zemědělství

Slovensko má rozvinuté zemědělství. Pěstuje se zde hlavně obilí, ale také víno, především v okolí Bratislavy a v regionu Tokaj. V Tatrách a jiných vyšších polohách je rozvinutý chov domácí zvěře - ovcí a dobytka. Ze zeleniny jde často vidět paprika v jižních oblastech, nebo brambory na severu.

Průmysl

Slovenskou ekonomiku táhne v poslední době hlavně automobilový průmysl. Na Slovensku se vyrábí například automobily Volkswagen, Peugeot, Citroën a Kia. Dalším důležitým průmyslovým odvětvím je elektrotechnický průmysl. Nedaleko města Nitra se nachází továrna japonské firmy Sony. Dále pak má svou fabriku na území Slovenska i korejská firma Samsung. Slovenský průmysl má i dobré vyhlídky a podle odhadů by měl ještě v následujících letech prudce růst.

Cestovní ruch

Slovensko má velmi dobré přírodní podmínky i geografické postavení pro rozvoj cestovního ruchu. Využívá je však nedostatečně. Devizové příjmy z cestovního ruchu se v některých zemích Evropy staly jedním z hlavních zdrojů hrubého domácího produktu. Příjmy Slovenské republiky z aktivního cestovního ruchu sice rostou, ale zároveň stále klesá procentuální podíl turistů, t.j. těch zahraničních návštěvníků Slovenska, kteří se na Slovensku ubytovali alespoň na jednu noc. Slovensko nadále zaostává v rozvoji cestovního ruchu za sousedními zeměmi. Ekonomické aktivity cestovního ruchu se podílejí přibližně šest procenty na hrubém domácím produktu Slovenska, což je na úrovni světového průměru.

Slovenská kultura je složka evropské kultury, resp. euroamerické kultury. Kultura je také ovlivněna snad všemi okolními, hlavně maďarskou a českou.

Slovinsko

Slovinsko (*slovinšsky Slovenija*), oficiálně Republika Slovinsko (*slovinšsky Republika Slovenija*), je alpský stát ve střední Evropě. Samostatné Slovinsko vzniklo roku 1991 jako jeden z nástupnických států Jugoslávie. Slovinsko je členem OSN, Evropské Unie a NATO. Jeho sousedy jsou Rakousko, Maďarsko, Chorvatsko a Itálie. Prezidentem je Danilo Türk.

Hlavním městem je Ljublaň. Rozloha Slovinska je 20 253 km². Počet obyvatel je 2 019 392.

Úředním jazykem je slovinština v občinách se mluví i italsky a maďarsky.

Nejvyšším místem je Triglav s nadmořskou výškou 2864 metrů. Měnová jednotka je Euro.

Slovinsko je přímořský stát na pomezí Balkánu a střední Evropy. Jeho rozloha je 20 253 km². Severní část země zasahuje do jižní části Alp, východní oblast Prekmurje do Panonské pánve a jihozápadní pobřežní část zahrnuje i část Istriie.

Slovinsko hraničí s Rakouskem (324 km) na severu, s Maďarskem (102 km) na východě, Chorvatskem (546 km) na jihu a Itálií (235 km) na západě. Na jihozápadě má přístup k Jaderskému moři (47 km).

Podnebí Slovinska je středozevní na pobřeží, alpské v severních pohořích a kontinentální na východě. Průměrná teplota je -2 °C v lednu a 21 °C v červenci. Průměrné srážky dosahují 1000 mm na pobřeží, až 3500 mm v Alpách, 800 mm na jihovýchodě země a 1400 mm ve středním Slovinsku.

Kolem poloviny Slovinska (10 124 km²) je pokryto lesními porosty (po Finsku a Švédsku třetí nejzalesněnější stát Evropy). Na některých oblastech se zachovaly původní lesy, největší v Kočevje. Zatravněné porosty pokrývají 5593 km² země, pole a zahrady 2471 km²; sady 363 km²; a vinohrady 216 km².

Dnes je Slovinsko nejbohatší ze zemí, které si v 90. letech 20. století prožily transformaci od plánovaného hospodářství k tržní ekonomice. Postupně se připojuje k vyspělým evropským zemím; vstup země v roce 2004 do EU a přijetí eura na začátku roku 2007 podpořilo již tak vysoký hospodářský růst.

Turisticky zajímavá místa: Lublaň, Škofja Loka, Kranjska Gora, Bled, Bohinj, Dovje-Mojstrana, Julské Alpy, Savinjské Alpy, Karavanky, Kras s Postojnou a Lipicí, Radenci, Hrastovlje, Maribor.

Rakousko

Rakousko (oficiální název zní **Republika Rakousko**, německy **Republik Österreich**) je vnitrozemská federativní republika ležící ve střední Evropě. Skládá se z 9 spolkových zemí. Hraničí s Lichtenštejnskem (délka hranice 35 km) a Švýcarskem (164 km) na západě, s Itálií (430 km) a Slovinskem (330 km) na jihu, s Maďarskem (366 km) a Slovenskem (91 km) na východě a s Českem (466,1 km) a Německem (784 km) na severu. Rakousko je členskou zemí Evropské unie. Největší města jsou Vídeň, Štýrský Hradec, Linec, Salzburg a Innsbruck. Oblíbenými turistickými cíli jsou Vídeň, Salzburg a Innsbruck, a také Zell am See, Grossglocknerská vysokohorská silnice a Kitzbühel. Prezidentem je Heinz Fischer.

Hlavním městem je již zmíněná Vídeň, současně také statutární město a zároveň od 1. ledna 1922 jedna z jeho spolkových zemí, zcela obklopená územím spolkové země Dolní Rakousko. Leží na řece Dunaj a se svými 1,7 miliony obyvatel je největším rakouským městem a současně nejvýznamnějším kulturním, politickým a hospodářským centrem země. Historické centrum Vídně bylo v roce 2001 zapsáno na Seznam světového dědictví UNESCO. V seznamu měst podle kvality života sestaveném firmou Mercer se v roce 2008 Vídeň umístila na druhé příčce (spolu s Ženevou).

Úřední jazyk je němčina, regionálně chorvatština, slovinština, maďarština. Nejvyšším místem je Grossglockner 3798 m. n. m. Rakousko má rozlohu 83 871 km². Počet obyvatel je 8 260 000. Měnová jednotka je euro.

Největší řekou je Dunaj, který odvodňuje převážnou část Rakouska do Černého moře.

Rakouské klima je označováno za smíšení oceánského a kontinentálního klimatu, resp. panonské klima. Díky zvláštnostem těchto podnebí je východní Rakousko známé mrazivými zimami a horkými léty s celoročně nízkými srážkami. Západ země podléhá zpravidla méně silným podnebním podmínkám, a tak jsou zimy většinou mírnější a léta spíše teplá. Leží zde také oblasti bohaté na srážky. Z geografických podmínek vychází další klimatická zóna, a to alpské klima, které způsobuje v horách silnější zimu než na hlouběji položeném východě. Další zajímavostí jsou občasné severní a jižní řeky, které jsou na jedné straně polárně ledové a na straně druhé s sebou někdy přinášejí saharský písek.

Díky tomu se Rakousko zcela oprávněně řadí k středoevropskému přechodovému klimatu, s ohledem k Alpám ve středu a na západě a k Panonské nížině na východě země.

Maďarsko

Maďarsko, oficiálně **Maďarská republika**, je vnitrozemský stát ležící ve střední Evropě. Maďarsko hraničí s Rakouskem (366 km) a Slovinskem (102 km) na západě, s Chorvatskem (329 km) a Srbskem (151 km) na jihu, s Rumunskem (443 km) a Ukrajinou (103 km) na východě a se Slovenskem (677 km) na severu. Maďarsko je členskou zemí Severoatlantické aliance (NATO), členskou zemí Evropské unie, Visegrádské skupiny a mnoha dalších mezinárodních organizací. Maďarsko má 10 035 000 obyvatel a rozlohu 93 030 km². Nejvyšším bodem Maďarska je Kékes 1 015 m n. m.

Hlavním městem je Budapešť. Je také hospodářské, dopravní a kulturní centrum země, 8. největší město Evropské unie. Je také správním centrem Peštské župy (*Pest megye*). Velkoměsto vzniklé roku 1873 sloučením tří do té doby samostatných částí (Budína, Starého Budína a Pešti), se rozkládá na obou březích řeky Dunaje. Na ploše o rozloze 525 km² zde žije 1,7 milionu obyvatel (2005), v aglomeraci pak 2,45 milionu osob.

Maďarsko je zemí lázní, vína a ostrých jídel. Získalo svou tvář vlivem jižních kultur, ale i z poznatků z cesty do Evropy a původnímu domovu Maďarů na Uralu. Asi nejtypičtějším znakem jejich nemístního původu je jazyk. Maďarština, která je z Ugrofinské jazykové skupiny, je podobná několika jazykům, kterými se ještě dnes mluví zejména na severu Evropy. Nejpodobnější jazyky jsou v dnes ruském Chantymansijském autonomním okruhu. Maďaři, vedení Arpádem přišli do Evropy koncem 9. století. Od té doby jsou Maďaři a jejich Maďarsko nedílnou součástí Evropy. Novodobé dějiny Maďarska jsou například těsně spjaty s českými, slovenskými i balkánskými dějinami.

Dnešní Maďarsko je pouze část historického Uherska. Velká část tzv. Maďarského království totiž byla po první světové válce kvůli smlouvě v Trianonu připojena k sousedním státům, většinou zcela nově vzniklých. Severní část byla připojena k Československu, východní Sedmihradsko k Rumunsku, jižní část ke Království Srbů, Chorvatů a Slovinců. Západní Burgenland byl připojen k Rakousku. Rozdělení bylo většinou podle administrativního dělení Uherska (případ Horních Uher) nebo podle národnostního složení (např. Burgenland).

Nejdůležitější řekou maďarského vodního systému je bezpochybně Dunaj (*Duna*), do které se vlévá většina řek pramenících na území Maďarska. Dunaj protéká severním Maďarskem a tvoří z části hranici se Slovenskem. U města Visegrád ovšem otáčí svůj směr k jihu a protéká středem Maďarska, přes Srbsko až do Rumunska. Na Dunaji leží město Budapešť, ale i několik dalších měst, například Esztergom, Komárom a Dunaújváros. Další důležitou řekou je Tisa (*Tisza*) protékající východním Maďarskem. Tisa se do Dunaje vlévá až na území Srbska severně od Bělehradu. Dalšími důležitými řekami jsou Dráva, Rába, Bodrog, Körös a další řeky.

Chorvatsko

Chorvatsko (starší název *Charvátsko*, chorvatsky Hrvatska) je nástupnický stát bývalé Jugoslávie, který se geograficky nachází na pomezí střední a jihovýchodní Evropy. Je zemí s tisíciletou historií a kulturou. Pobřeží Jaderského moře je převážně skalnaté s více než 1200 ostrovy, vápencová pohoří dále ve vnitrozemí se mohou chlubit krasovými jeskyněmi. Charakteristické jsou romantické zálivy s oblázkovými plážemi, malebná architektura, piniové a borovicové háje a dobrosrdečné, pohostinné obyvatelstvo. Podnebí je zde teplé středomořské a tomu odpovídá i rostlinstvo. V zemi se nachází 7 národních parků, mj. Kornatské ostrovy a Plitvická jezera s vodopády a travertinovými kaskádami. Jedná se o hospodářsky vyspělý stát poznamenaný válkou počátkem 90. let 20. století. Jeho sousedy jsou Slovinsko, Maďarsko, Srbsko, Bosna a Hercegovina a Černá Hora. Úřední název státu zní od června 1990 **Republika Hrvatska**. Počet obyvatel je 4 496 248, rozloha 56 542 km². Stjepan Mjesić je prezidentem republiky. Měnovou jednotkou je Kuna. Nejvyšší bod je Sinjal 1831 m. n. m.

Hlavním městem je Záhřeb. Má zhruba milion obyvatel a nachází se pod vrchem Medvednica, v západní části země, v historickém Chorvatsku. Je důležitým dopravním uzlem (železniční a dálniční křižovatka) mezi Jaderským mořem a střední Evropou.

Chorvatská ekonomika by se dala charakterizovat jako středně rozvinutá v rámci Evropy. HDP na obyvatele je zde přibližně o 10 000 USD nižší, než v České republice. V dobách Jugoslávie, patřilo chorvatsko k nejrozvinutějším zemím tohoto soustátí. Bylo zde povoleno soukromé podnikání, dobře rozvinutý turistický průmysl a bylo zde koncentrováno i několik větších zahraničních investic. Ekonomika země velice silně utrpěla v letech 1991-95, kdy probíhala první balkánská válka, které bylo chorvatsko aktivním účastníkem. Nejenže tato válka zemi finančně vyčerpala, ale navíc se jí vyhnula velká vlna zahraničních investic, které přitáhly zejména země Střední Evropy. Po skončení války, se Chorvatsko začalo silně zaměřovat na rozvoj turistiky, čímž došlo k oživení ekonomiky, díky přílivu zahraničních měn. Od roku 2000 se ekonomická situace zdatně lepší a roční růst HDP se pohybuje v rozmezí 4-6%. Velkou měrou se na ekonomickém růstu podílí spotřeba domácností a snadná dostupnost úvěrů. Inlace je pod kontrolou a Chorvatská měna stabilní. Přesto se Chorvatsko i nadále potýká s mnoha ekonomickými problémy. Je zde velká nezaměstnanost, která dosahuje hranice 12%. Dalším problémem je silně záporná bilance zahraničního obchodu a velká státní účast v hospodářství, díky neochotě vlád dát zelenou privatizacím větších podniků, což je i způsobeno odporem veřejnosti. V neposlední řadě, se Chorvatsko potýká s velkými rozdíly mezi regiony, což je způsobeno nerovnoměrnou politikou regionálního rozvoje. Zatímco se vlády soustředí na dynamický rozvoj pobřežních oblastí, vnitrozemí zůstává stranou, bez větších šancí na získání státních prostředků, které nutně potřebují k rozvoji. Šance na zlepšení tohoto stavu a na získání potřebných rozvojových dotací pro tyto regiony, dává členství v EU, které se v Chorvatském případě stane realitou v brzké době.

Chorvatsko se od roku 1992 dělí na 21 žup, ty se dále dělí na opčiny (v průměru kolem 10-20) které mají podobné postavení, jako české obce.

Celé Jadranské pobřeží s četnými ostrovy je velmi lákavé - města Rijeka, Split, Zadar, Makarska a další, dále ve vnitrozemí Plitvická jezera - soustava jezer ve vápencové krajině. Chorvatsko je pro Čechy jedna z nejnavštěvovanějších zemí.

OSTROV PAG – CHORVATSKO

Pag je ostrov, který patří do skupiny Kvarnerských ostrovů. Délka ostrova je 60 km, šířka 10 km, celková rozloha 285 km².

Počet obyvatel je asi 8600. Největší a nejosídlenější město je Pag. Ostrov je velmi protáhlý ve směru severozápad-jihovýchod. Od pevniny je po délce oddělen Velebitským průlivem (*Velebitski kanal*), od ostrova Rab na severu Pažským průlivem (*Paški kanal*), na jihovýchodním konci ho cca 340 m dlouhý Pažský most (*Paški most*) (bez poplatku) spojuje z mysu Fortica přes Ljubačskou úžinu (*Ljubačka vrata*) s mysem Ošljak na pevnině. Jinak se lze na ostrov dopravit také trajektem Prizna-Žigljen nepřetržitě (cca po 1 hodině), další lodní linka funguje mezi městy Karlobag a Pag.

Pobřeží ostrova je rozčleněno několika hlubokými zálivy a jeho celková délka tak dosahuje 269 km, z toho 84 km připadá na oblázkové a písčité pláže. Na jihovýchodě ostrova leží krasová jezera *Velo blato* a *Malo blato*. Nejvyšším bodem ostrova je Sveti Vid (348 m). U města Pag se rozkládají velké saliny (*Paške solane*) o ploše přes 3 km², z nichž se odedávna odpařováním mořské vody získává sůl. 33 000 tun získaných každým rokem představuje 2/3 produkce soli v Chorvatsku.

Na ostrově vládne středomořské podnebí. Ovšem kvůli chladným větrům z pevniny (bóra) je možné pěstování vinné révy, zeleniny, ovoce a oliv pouze v údolích. I přes snahy místních obyvatel, kteří vystavěli kilometry kamenných zdí, je velká část ostrova holá a skalnatá. Rozšířen je chov ovcí (na ostrově kolem 40 000 kusů), v jejichž stravě se vyskytuje tymián, rozmarýn či šalvěj. Díky této neobvyklé stravě má pažský sýr (*Paški sir*) nenapodobitelnou chuť a stal se místní specialitou. Ostrov Pag je také proslulý krajkářstvím.

Největšími sídly jsou historické město Pag ve střední části ostrova a hlavní turistické letoviště Novalja na severozápadním pobřeží. Dalšími oblíbenými letovisky jsou Mandre, Stará Novalja či Potočnica. Hlavními zdroji obživy jsou rybařství, získávání soli, vinařství a turistický ruch.

Za druhé světové války zřídili chorvatští ustašovci na ostrově koncentrační tábor, v němž roku 1941 povraždili na 8 000 lidí – Srbů, Židů a komunistů. Další vlna vylidňování zasáhla Pag po válce, zastavil ji teprve postupný rozvoj turistického ruchu v 60. letech. Dnes má město Pag 4 350 obyvatel.

Město Pag

Ve starověku obýval ostrov ilyrský kmen Liburnů, později podrobených Římany. Hlavním sídlem byla tehdy Cissa (dnešní *Caska*) při severozápadním konci Pažské zátoky. Toto město zaniklo někdy ve 4. století n. l., kdy po zemětřesení kleslo pod vodu. Později se centrum osídlení přesunulo do střední části ostrova, dnešní lokality

Stari grad. Toto sídlo, zvané *Pagus* (latinsky „vesnice“), leželo o něco stranou od města dnešního. Poprvé se připomíná roku 976, kdy je chorvatský král Štěpán Držislav dobyl na Byzantincích. Roku 1244 uherský a chorvatský král Béla IV. povýšil Pag na královské město. Další městská práva potvrdil Pagu král Ludvík I. Veliký roku 1376. Dlouholetá rivalita měst Pagu a Zadru skončila těžkou vojenskou porážkou pažských a zpusošením města v roce 1394. Roku 1403 byla okolní část Dalmácie včetně Pagu prodána Benátkám

V období rostoucí turecké hrozby se místní obyvatelé rozhodli přesunout město na nové místo, vzdálené asi 3 km severněji. Tak začala 18. května 1443 výstavba dnešního města, na jehož projektování se podílel nejvýznamnější soudobý chorvatský stavitel Juraj Dalmatinac. Díky tomu je Pag jedním z mála plánovitě navržených měst v Dalmácii. Pozdně gotické a renesanční stavby a síť pravidelných uliček dnes lákají velké množství turistů. Pozůstatkem starého města je kostel sv. Jiří, od něhož se každým rokem 15. srpna koná pouť do kostela Nanebevzetí Panny Marie v novém Pagu. Na přelomu 19. a 20. století čítalo město 4 700 obyvatel, ale tento počet se záhy začal snižovat, k čemuž přispěla i plíseň, která zničila vinice v roce 1905. Mnoho lidí emigrovalo do zámoří.

Pro město Pag je typická pažská krajka, která byla prohlášena za chráněnou kulturní památku. Tradice její výroby sahá až do 16. století.

Novalja

Velká zemědělská a rybářská obec a přístav (2 000 obyv.) ve stejnojmenné zátocce na jihozápadním pobřeží ostrova Pagu. Novalja leží při hlavní ostrovní komunikaci, 7 km od trajektu v Žigljenu. V okolí jsou pěkné lesy.

Novalja má výrazné turistické zaměření s četnými možnostmi ubytování a zábavy. Mnoho restaurací, gastronomická nabídka je zaměřena na místní speciality (jehňata na rožni, ryby, plody moře - hlavně mlže, pažský sýr).

V blízkosti Novalje stálo římské město *Cissa*. Římská *Novalia* byla jižním přístavem města Cissy. Zachovaly se pozůstatky plastik a nápisů.

Raritou obce je starý římský podzemní vodovod, kterému se tu místně říká *Talijanova buža* (Italova díra). Římané jej vytesali ve skále v 1.stol.n.l. Byl dlouhý 1042 m o průměru cca 60 cm. Má 9 nadzemních otvorů (tzv. větráky), ten nejvýše položený je 44 m nad zemí. Vodovod zásoboval pitnou vodou obec a voda z něj sloužila i všem řemeslníkům v obci; používalo se jí i k zásobování lodí vodou. Koncem antiky ztratil vodovod svou funkci a úplně se na něj zapomnělo. Znovuobjeven byl až v 19.stol., začátkem 20.stol byl dokonce několikrát v provozu. Dnes je turistickou zajímavostí a může se vidět v délce 150 m; na další revitalizaci vodovodu se pracuje. Přístup je z Městského muzea (*Gradski muzej, ul. Kralja Zvonimira*). V muzeu jsou k vidění různé antické předměty nalezené při archeologickém průzkumu a dále výstava fotografií z vraku potopené antické lodi, které vezla v 1. stol. př. n. l. náklad plně zachovalých antických amfor a potopila se u břehů ostrova v zátocce *Vlaška mala* v blízkosti trajektového přístavu .

Novalja, antický vodovod

Gotický kostel Matky Boží (*Majka Božje*), přestavěný barokně, stojí na místě velké raně křesťanské baziliky (z ní se zachovaly základy a dva relikviáře ze 4. stol.).

Z okolních pláží je nejatraktivější pláž *Zrće* (3 km jihovýchodně, v Pašském zálivu). Tato rozlehlá pláž z drobných oblázků s pozvolným vstupem do moře se pokládá za jednu z nejpůsobivějších na Jadranu. Je navštěvována tisíci rekreanty i jako středisko zábavy a rekreačního sportu (viz *Zábava*). V sousední zátocce se nachází pláž *Caska* (písek, oblázky). Severně od Novalje (2 km), v zálivu *Stara Novalja*, leží pláž *Planjka-Trinčel* z jemného písku. Dno se pomalu svažuje, a proto je velmi vhodná pro rodiny s dětmi. Vegetace dosahuje až k pláži. Je velmi dobře vybavena (pohostinské podniky, sportovní možnosti).

Nejbližší je populární pláž *Straško* se stejnojmenným kempem (1 km jižně od Novalje). Je dlouhá 1,5 km, oblázková, s písčným dnem, obklopená borovým lesem. Kemp poskytuje výborné možnosti pro sportování.

Pláže *Zrće*, *Trinčel* a *Straško* byly vyznamenaný tzv. Modrou vlajkou.

Novalja má dobré podmínky pro provozování sportů (tenis, stolní tenis, volejbal, plážový volejbal, badminton, košíková fotbal, aerobik, fitness centrum), i vodních sportů. V kempu *Straško* se nachází výborné sportovně-rekreační středisko. V okolí Novalje vedou značené cyklostezky.

Zadar

Zadar je město v Chorvatsku, na pobřeží Jaderského moře v severní Dalmácii, 200 km jižně od Záhřebu. Má 72 718 obyvatel a patří tak k větším chorvatským městům. Zadar je správním centrem stejnojmenné župy.

V nejstarších dobách se město nazývalo *Iader* (nijak nesovisi se jménem moře), později *Diadora*. Druhé *-a-* ve slově Zadar je pohyblivé, takže správné skloňování je *do Zadru*, *v Zadru* atp. Použití tvaru *Zadaru* je však v češtině též přípustné. V dřívějších dobách se pro Zadar užívalo také italského názvu *Zara*.

Už v době 9. století př. n. l. byl dnešní Zadar osídlen ilyrským kmenem Liburnů. V dobách těsně před přelomem našeho letopočtu Zadar připadl do správy Římské říše, kde však měl svojí autonomii. Po pádu západořímské říše se stal centrem Dalmátské provincie ve Východořímské (Byzantské) říši a sídlem jejího správce. Po vpádu Slovanů do Dalmácie přetrval Zadar pod správou Byzance a stal se jedním z center zbývající latinské populace. Byzantská říše v oblasti postupně ztrácela vliv a o strategicky významné město usilovala Benátská republika. Než dosáhla na trvalo svého cíle, město se osamostatnilo a na začátku 11. století sem pronikli sem Chorvaté, kteří Zadar s přestávkami ovládali. Slované potomkům římských měšťanů v Dalmácii říkali Latini. Později ve 12. století válčil Zadar častokrát s Benátkami, po několika útocích ale prohrál a byl vyplněn vojsky Benátek a čtvrté křížové výpravy. Následovalo několik povstání, ale stejně došlo k připojení Zadaru pod uherskou vládu. Ta ho o několik století později prodala zpět Benátčanům. Nová benátská vláda zrušila městu jeho autonomii, což vedlo ke stagnaci. Po pádu Benátské republiky na konci 18. století připadl pod správu Rakouska, později pod správu Rakouska-Uherska. Po první světové válce se roku 1920 stal podle Rapalské smlouvy součástí Itálie. Za druhé světové války byl jako důležitá fašistická pevnost mnohokrát bombardován britským a americkým letectvem. Po osvobození roku 1944 byl Zadar v rámci Chorvatska začleněn do Jugoslávie. Po válce se stalo město turistickým centrem. To však trvalo ale jen do balkánské války v roce 1991, kdy byl ostřelován Jugoslávskou lidovou armádou, která dva roky obléhala město.

V Zadaru jsou pozůstatky z dob římské vlády, jsou to hlavně části opevnění, z nichž však byla většina zbořena za dob rakouské nadvlády. Také se zachovalo římské fórum, chrám a bazilika a mnoho kostelů a klášterů ze středověku.

Kostel Panny Marie

Býval to kostel ženského benediktinského kláštera, který založila v roce 1066 šlechtična jménem Čika. Ta také nechala na místě staršího chrámu vystavět trojlodní románský kostel vysvěcený v roce 1091. Její dcera Vekenega jej doplnila, za finanční podpory krále Kolomana, v roce 1105 o kapitulní síň a zvonici. Kostel byl mnohokrát rozšiřován a přestavován.

Za věží stál kdysi klášter benediktinek, který byl za 2 sv. války zničen. Na jeho místě byla v roce 1972 postavena budova, v níž je možné shlédnout mimořádně cennou církevní expozici. Co do počtu a umělecké hodnoty nemá tato sbírka v Chorvatsku obdoby. Exponáty zahrnují více než tisícileté období a pocházejí z pokladnic zadarských klášterů a kostelů. Přežili bombardování jen díky tomu, že jedna z jeptišek je nechala zazdít do spodní části zvonice.

Kemp Straško

Kemp Straško je umístěn ve stínu borového háje, je od Novalji vzdálen cca 1 km.. Svou dlouhou pláží, rekreačním sportovním centrem, animačními programy pro děti a dospělé, vyhrazeným prostorem pro nudisty, je oblíben turisty všech generací. V kempu Straško je restaurace s nabídkou hotových jídel a mořských specialit, pizzeria, pivnice, market, trafika, pekárna, internetová kavárna, autoservis, půjčovna jízdních kol a skútrů. Klientům je v kempu Straško k dispozici 11 osvětlených tenisových kurtů, beach volejbalové hřiště, stolní tenis, fitness, aerobic a aquaaerobic. Pro děti je v kempu Straško dětský koutek s dětským hřištěm.

Ubytování

Chatka pro 2-4 osoby je vybavena 1 ložnicí s palandou 2 x 2 lůžka. Jedná se o tzv. dvojdomky (2 chatky pod jednou střechou) s vlastním vchodem a vybavením, kuchyňským koutem s chladničkou, elektrickým dvojvařičem a kompletní sadou kuchyňského a jídelního nádobí. Tyto dvojdomky mají pouze společnou verandu. V ložnicích jsou deky a polštáře.

Chatka pro 4 osoby je vybavena 2 ložnicemi s dvoulůžky. K této chatě je přistavena **chatka pro 2 osoby**, která je vybavena 1 ložnicí s dvoulůžkem. Jedná se o tzv. dvojdomky (2 chatky pod jednou střechou). Každá z těchto chatek má samostatný vchod s verandou pro posezení a stolování, vlastní vybavení, kuchyňský kout s chladničkou, elektrickým dvojvařičem a kompletní sadou kuchyňského a jídelního nádobí.

Všechny chatky jsou umístěny poblíž jedněch z několika sociálních zařízení kempu (WC, sprchy, kout na mytí nádobí).

Pažské speciality

Pažský sýr

Sýr vyrobený z mléka ovcí, které se pasou na kopcovitých pastvinách, které překypují aromatickými bylinami a často jsou díky větru vystaveny "*posolici*" (slaná voda nesená větrem). Právě díky takovéto pastvě ovcí má Pažský sýr specifické a rozeznatelné aroma.

Pažská krajka

Pažská krajka je „bílým zlatem“ města Pagu a nejhezčí památka, která se z něho může odnést. Pažská krajka je ručně vyrobený ozdobný předmět z ostrova Pagu, šitý jehlou a tenkou nití. Lze jí koupit u krajkářek, které během léta vytváří krajkou přede dveřmi domů.

Vyvážení soli z ostrova Pag

Již od starověku se z Pagu vyváží sůl a byl zdrojem poměrného blahobytu ostrova. Získávala se z rozsáhlých salin, vlastně mělkých jezer (**Paške solane**), tento prastarý způsob získávání soli byl v podstatě opuštěn a saliny slouží jako ukázka staré výrobní tradice. Dnes se sůl vyrábí umělým zahříváním mořské vody a jejím odpařováním. Výroba soli na na ostrově Pag představuje 2/3 celkové chorvatské produkce soli (roční těžba 1000 tun). Oba způsoby výroby je možno navštívit.

Svátky na Pagu

- 1. leden:** Nový rok
- 6. leden:** Tři králové
(pohyblivý) Velikonoce, zahrnují Velikonoční pondělí
- 1. květen:** Svátek práce
(pohyblivý) Boží tělo;
- 22. června:** Den boje proti fašismu
- 25. června:** Den Státnosti
- 5. srpna:** Den vítězství a díkuvzdání
- 15. srpen:** Nanebevzetí Panny Marie
- 8. října:** Den nezávislosti
- 1. listopad:** Všichni Svátí
- 25. a 26. prosinec:** Vánoce

BÓRA

Bóra (chorvatsky: *bura*, slovinsky: *burja*) je severní až severovýchodní katabatický vítr na Jadranu, v Řecku, Rusku a Turecku. Jméno dostal podle postavy severního větru se jménem Boreas z řecké mytologie. Proměnlivá bóra je citelná po celé Dalmácii i zbytku východního pobřeží Jadranu. K místům s nejsilnějšími bórami se řadí chorvatské pohoří Velebit.

Důležité kontakty

Hasiči	93	
Policie	92	
Pomoc motoristům na cestě	987	
Záchranná služba	94	
Předvolba pro volání do ČR	+420	
Předvolba pro volání do HR	+385	
Jednotného evropské číslo tísňového volání	112	
Turistické informace (Chorvatští andělé)	062 999 999	
Informace o telefonních číslech	988	
Informace o telefonních číslech v zahraničí	902	
Všeobecné informace	981	
Předpověď počasí	060 520520	
Pomorski meteorološki centar Split - aktuální předpověď počasí	021 389376 ,021 591033	
Ústředí Chorvatského autoklubu Hrvatski autoklub(HAK)	01 4554433 nebo 4640800	

Zastupitelské úřady ČR v Chorvatsku:

- **Velvyslanectví České republiky** (*Veleposlanstvo Češke republike*)
Savska cesta 41/VIII (8. a 9. poschodí výškové budovy "Zagrepčanka"),
10 000 Zagreb
Republika Hrvatska

velvyslanec: JUDr. Karel KÜHNL
tel.: +385 1 6177 246, +385 1 6121 558
fax: +3851 1 617 6630
mobil (nepřetržitá služba): +385 91 612 1533
e-mail: zagreb@embassy.mzv.cz
web: www.mzv.cz/zagreb
provozní hodiny úřadu: pondělí - pátek: 7:45 - 16:15 hod.>
úřední hodiny pro veřejnost: pondělí - pátek: 9:00 - 12:00 hod.

- **Konzulární jednatelství Split** (*Sezonski konzulat Republike Češke u HR*)

Obala H.N.P. 5/III (Riva)
21 000 Mutogras (Split)
Republika Hrvatska

telefon, fax: +385 21 344 866
e-mail: kj-split@mail.inet.hr
mobil (nepřetržitá služba): +385 91 612 1660
odpovědný pracovník: Veronika Honcová
doba činnosti: 15.6. - 30.9. 2009
úřední hodiny: pondělí - pátek: 9:00 - 12:00 hod.
působnost úřadu: celé území Dalmácie (tj. od města Karlobag na jih)

- **Velvyslanectví České republiky** (*Veleposlanstvo Češke republike*)

Radnička cesta 47/VI
10 000 Zagreb
Republika Hrvatska

velvyslanec: JUDr. Karel KÜHNL
tel.: +385 1 6177 246, +385 1 6192 105, +385 1 6192 112
fax: +3851 1 617 6630
mobil (nepřetržitá služba): +385 91 612 1533
e-mail: zagreb@embassy.mzv.cz
web: www.mzv.cz/zagreb
provozní hodiny úřadu: pondělí - pátek: 7:45 - 16:15 hod.>
úřední hodiny konzulárního úřadu pro veřejnost: pondělí - pátek: 9:00 - 12:00 hod.

Na konzuláty se lze obrátit v případě nepředvídaných událostí, jako je například ztráta cestovních dokladů, krádež, nehoda, úmrtí a podobně.

Kurzy měn dle Hrvatske narodni banky

	Měna	nakup / Prodej
30.9.	CZK	0,288730 / 0,290468
	Euro	7,310206 / 7,266476
11.8.	CZK	0,283547 / 0,285253
	Euro	7,306440 / 7,350410
12.8.	CZK	0,282930 / 0,284632
	EURO	7,291099 / 7,334977
13.8.	CZK	0,282828 / 0,284530
	Euro	7,298382 / 7,342304
14.8.	CZK	0,283326 / 0,285032
	Euro	7,293402 / 7,337294
15.8.	CZK	0,283431 / 0,285137
	Euro	7,296929 / 7,340843
18.9.	CZK	0,282836 / 0,284538
	Euro	7,287832 / 7,331690
19.9.	CZK	0,283758 / 0,285466
	Euro	7,275833 / 7,319619

Jednotkou měny je kuna (zkratka HRK), která se dělí na 100 lip. V oběhu jsou mince 5, 10, 20, 50 lip a 1, 2, 5 kun, bankovky 5, 10, 20, 50, 100, 200 500 a 1000 kun. Přehled platných bankovek a mincí je uveden na stránkách Chorvatské národní banky.

Zahraniční měnu lze volně dovážet i vyvážet. Na hranici je nutné písemně deklarovat pouze dovoz zahraniční měny v hodnotě do 40.000 kun a chorvatskou měnu v hodnotě do 15.000 kun.

Další možností je vzít si sebou do Chorvatska prostředky v EUR nebo v některé jiné plně konvertibilní měně a podle potřeby je měnit na kuny. Je dobré mít na cestu také trochu drobných v cizí měně (na mýtné a jiné poplatky). Je třeba pamatovat na to, že čím víc směn valut se provádí, tím více se zaplatí na směnárenských poplatcích.

Směnu v Chorvatsku provádějí banky, cestovní kanceláře, pošty, směnárny a většina hotelů. Provize se činí 1 - 4 %. Nejvyšší provizi si účtují hotelové směnárny. U bank je směna nejvýhodnější. Šeky (Eurocheque a další) se dají vyměnit v bankách a ve směnárnách.

Pracovní doba bank je od 8.00 do 19.00 hod., v sobotu do 12.00 hod., v neděli mají zavřeno.

Stejně jako v České republice nebo jinde v zahraničí je i v Chorvatsku nejvýhodnější a nejpohodlnější platit platebními či kreditními kartami. Nejobvyklejší jsou v Chorvatsku tyto karty: Eurocard/Mastercard, Visa, Maestro, Diners, JCB, American Express. Všechny obchody, restaurace, hotely, turistické kanceláře, benzínové pumpy a další prodejní místa, kde lze platit platebními či kreditními kartami, jsou viditelně označeny nálepkami s logem příjmaných karet. Obchody či provozovny většinou přijímají jen tzv. embosované karty (ty s plasticky vyraženým jménem a číslem). Elektronickými platebními kartami lze platit jen ve velkých obchodech či supermarketech a vybírat hotovost v bankomatech.

Ústí nad Labem – Novalja, kemp Straško

Autobus typ: Karosa LC 39 36 XI, SPZ 1U6 0644

Řidiči: Petr Kryl, Václav Laštůvka

CK: Iveria tour

Počátečný stav tachometru: 367 600 km

Konečný stav tachometru: 368 735 km

Celkový počet ujetých km : 1135 km

Delegát: Mgr. Iveta Kováčsová

itinerář

datum	Místo	příjezd	odjezd	
9. 9. 2009	OBI, ÚL		16.30	Odjezd
	Benzina Praha	18.25	18.50	Povinná přestávka
	Čerpací stanice Shell - Břeclav	21.30	22.00	Povinná přestávka
	ČR – Sk hranice	22.15		
	SK – HU hranice	23.05		
10. 9. 2009	HU – SLO hranice	1.55		
	SLO - HR	2.05		
	Čerpací stanice OMV - HR	2.30	2.50	Povinná přestávka
	Čerpací stanice Tifon - HR	6.35	6.55	Povinná přestávka
	Ostrov Pag	7.30		Pažský most
	Novalja	8.10		
	Kemp Straško	8.20		Příjezd na místo

Novalja, kemp Straško – Ústí nad Labem

Petr Pelán, Pelánbus

Autobusová Doprava

Na Kohoutě 793/12, 400 10 Ústí nad Labem - Bukov

420 475 223 578

Řidič: p. Sekáč

itinerář

datum	místo	příjezd	odjezd	
19. 9. 2009	Kemp Straško		18.45	odjezd
	Čerpací stanice Zahřeb	22.55	23.25	Povinná přestávka
20. 9. 2009	SLO hranice	00.15		
	A hranice	1.10		
	Čerpací stanice Agip Vídeň	3.50	4.20	Povinná přestávka
	Čerpací stanice Pap Oil - Praha	7.55	8.25	Povinná přestávka
	Ledvice	10.15	10.25	
	OBI ÚL	11.05		Příjezd na místo

Animační program - Turnaj v prší

Určen pro účastníky zájezdu CK Iveria tour

Kemp Straško

Počet účastníků: minimálně 10

Systém turnaje: Z každé chatky postupují hráči do dalšího kola, kde se setkají s dalšími vítězi prvního kola. Hraje se do té doby, než zůstane jeden – vítěz.

Pravidla hry:

Počet hráčů: 2 - 4

Druh karet: Mariášové karty 32 listů

Hodnoty: 7, 8, 9, 10, spodek, svršek, král, eso

Cíl hry: Zbavit se všech karet.

Průběh hry: Rozdává se po čtyřech kartách, na stůl se položí jedna karta lícem vzhůru a zbytek je odložen jako balík na stůl. Potom se začíná hrát. Hráči postupně odhazují karty na otočenou kartu na stole s následujícími pravidly: Hráč může odhodit následující typy karet - kartu ve stejné barvě, kartu ve stejné hodnotě, svrška libovolné barvy. Nemáme-li ani jednu z typů karet v ruce, je nutné si 1 kartu líznout z balíku. Svršek libovolné barvy způsobí změnu barvy pro dalšího hráče. Odhodíme-li Eso, následující hráč stojí (je přeskočen) a ve hře pokračuje až hráč následující po stojícím. Odhodíme-li 7 následující hráč může také odhodit sedmu, nemá-li ji, je nucen si líznout dvojnásobný počet karet, tj. byla-li odhozena dvakrát po sobě 7 a hráč, který je na řadě už 7 nemá, lízne si 4 karty. Hra končí, zbaví-li se jeden z hráčů všech karet.

Zhodnocení: Po odehrání turnaje vzešel ze hry vítěz Lukáš Přenosil, který si odnesl vítěznou cenu.

Animačních programy ostatních skupin

SLOVNÍ FOTBAL

- Přenosil, Korecová

PIŠKVORKY

- Štroufová, Veselá

AKTIVITY

- Rážková, Zubáková

HLEDÁNÍ POKLADU KEMPU STRAŠKO

- Jarkovská, Plicková

TICHÁ POŠTA

- Horáček, Chvojková

KUFR

- Selčányová, Váchová, Kováčsová

TWISTR

- Bělochová, Michelová

ČESKO

- Semerádová

Zhodnocení praxe

Díky CK Ive–Ria Tour jsem se mohla zúčastnit praxe ve Chorvatsku, v kempu Straško, u města Novalja.

Praxe měla pro mě pozitivní i negativní přínosy. Jsem ráda, že jsem si mohla vyzkoušet jaké je to v zahraničí, že je důležité při práci delegáta, aby si hlídal účastníky, jak při cestě na místo rekreace a domů, tak při jiných výletech. Aby s lidmi komunikoval, snažil se být jim k dispozici, pomáhat jim řešit problémy a informovat je jasně a přesně o nabídnutých výletech, akcích. Bohužel ne všechny tyto povinnosti náš delegát (p. Kováčová) plnil.

Za zmínku stojí dva výlety a cesta domů.

Informace o výletu do krásného historického města Zadar se každý den měnili, ale spíše jich bylo méně než více. Do poslední chvíle jsme nevěděli, kdy se do města odjíždí. Nakonec se odjíždělo v půl páté na večer, tak jsme nabyli dojmu, že uvidíme město i večer, krásně osvětlené. Ale to jsme se mýlili. Když se rozsvítil jako první most, už jsme nastupovali do autobusu. Bylo kolem půl osmé a my jsme měli před sebou už jen něco přes hodinu a půl jízdy směrem do kempu. Z našeho výletu za 30 kun jsme tedy moc nadšení nebyli. A to nejen my, naše doprovody, ale i ostatní účastníci, kteří přijeli druhým autobusem. Z krásného města jsme tedy viděli asi 2 hodiny.

Byl nám i nabídnut ***výlet lodí na západ slunce***. Po té, co jsme se my i ostatní účastníci neustále vyptávali, kdy by se tedy mohlo jet, jaká je cena a jiné informace, dostalo se nám pouze odpovědi, že výlet stojí 40 kun a dle počasí se uvidí, zda se pojedou *ráno či večer*.

Cesta domu to vše jen završila. Paní delegátka ze začátku u autobusu, kde stálo spoustu lidí se zavazadly, chyběla!! Další a zároveň poslední ukázka toho, jak se to nemá dělat! Cestou do Chorvatska jsme byli my – žáci a naše doprovody posazeni do zvláštního autobusu, abychom prý nerušili naším „kdákáním“ ostatní účastníky. CK tedy vypravila dva autobusy, jeden pro školu, druhý pro účastníky. Ale nazpátek, z nezjištěných důvodů pro nás přijel jeden autobus, pro 80 lidí. Ale s malým úložným prostorem pro zavazadla. Myslím si, že nepřehženu, že spousta lidí po křičení pánů řidičů právem vyděšení. Zavazadla nám prý nenaloží, že toho máme hodně, že se nevejdeme a budeme je mít po nohama. Bohužel páni řidiči za toto nedorozumění vlastně vůbec nemohli. Nevíme, proč tomu tak bylo, že tam jedou dva autobusy, a zpět jeden, nejspíše z úsporných důvodů.

Jinak si také myslím, že od CK byl na nás trochu podraz s tím, jak jedeme za skvělou cenu i s plnou penzí, ze které se nakonec vyklubalo, že byla snídaně,

k obědu polévka, a k večeři teplé jídlo, vše ale dětské porce, jak jsme se později dozvěděli. Myslím si, že to nám mohlo být sděleno dříve, ne až za dva dny pobytu a možná by i mnoho z nás zaplatilo nějaký příplatek za jídlo pro osmnáctileté a starší lidi.

Mysleli jsme si, že ze strany CK bude více úkolů a lepší přístup, ale paní učitelka Vazačová a pan učitel Patyk nám to vynahradili, věnovali se nám, vymýšleli aktivity a úkoly spojené s naší praxí.

Znalosti ze školní výuky jsem využila, i ke zjištění špatného jednání delegáta. Jinak co se týče úkolů zadanými p. Vazačovou a p. Patykem, využila jsem znalosti z Praxe, Cestovního ruchu, Provozu CK a i Zeměpisu.

I když tedy delegát nebyl přímo ukázkový a dá se říci, že odbornou praxi vedla hlavně p. Vazačová, i z negativ jsem se poučila a vím, že do budoucna, pokud budu mít možnost této práce, se vyvaruji chyb, které dělala p. Kováčsová.